

I Risøs risikoanalyse oplyses, at en hurtig frigørelse af 30 tons flydende klor (katastrofalt brud på en lagertank) vil betyde, at koncentrationen i en afstand af 1500 meter vil være ca. 1000 ppm. Denne koncentration vil, afhængigt af vindforholdene, kunne dække et område, som er 500–1000 meter bredt. Det anføres, at en koncentration på 100 ppm vil være dødelig efter 10 minutters indånding.

Miljøkontrollen anfører i sin redegørelse at: »Et pludseligt udslip på 20 eller 27 tons klor vil være en alvorlig ulykke. Klorskyen vil i løbet af få minutter brede sig over et areal med nogle hundrede meter i diameter, inden for hvilket der er dødelige klorkoncentrationer. Klorskyen som helhed vil føres med vinden under stadig fortynding, men kan især ved lave vindhastigheder godt udbrede sig et stykke imod vindretningen. Klorskyen bstryger herved en flere hundrede meter bred bane i vindretningen. Det skønnes, at klorskyen alt efter vejrforholdene skal bevæge sig fra adskillige hundrede meter til nogle kilometer, før den er fortyndet så meget, at udendørs personer ikke udsættes for dødelige doser. Det er Miljøkontrollens opfattelse, at en sådan klorsky i hvert fald ikke kan medføre dødelige doser på afstande ud over 10 kilometer.«

Både Risø og Miljøkontrollen oplyser, at klorudslip i dødelige koncentrationer også kan forekomme ved mindre uheld, f.eks. ved visse brud på røranlægget.

Også for konsekvenserne ved et uheld gælder det, at bryggegrupperne har beregnet langt værre konsekvenser end den Miljøstyrelsen, Miljøkontrollen og Risø anfører i sine konklusioner.

Beredskabsplan

Miljøkontrollen har udarbejdet en vejledning om alarmering og forholdsregler ved kloruheld hos Dansk Sojakagefabrik. Vejledningen bliver succesivt udleveret til ca. 4700 husstande på Islands Brygge. Der er ligeledes udarbejdet en evakueringsplan, som kan iværksættes af politiet. Kun politiet har kendskab til denne evakueringsplan.

Det må antages, at disse planer kan anvendes ved mindre uheld, men det må forekomme yderst vanskeligt at lave planer, der effektivt vil kunne imødegå konsekvensen af en hurtigt opstået katastrofesituation.

Konklusion

Det kan konstateres, at risikoen for en alvorlig ulykke i anlægget er meget lille. Skulle der imidler-

tid ske et større uheld, er konsekvenserne til gengæld uoverskuelige og helt uacceptable.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad punkt 1

Dansk Sojakagefabrik får ca. tre år til at afvikle produktionen og salget af klor. Dette skønnes at være en rimelig periode, der kan give købere af klor mulighed for at finde nye leverandører.

Ad punkt 2

Hvis Dansk Sojakagefabrik ønsker at fortsætte klorproduktionen et andet og bedre egnet sted, må det sikres, at virksomheden kan få støtte efter de regler, der gælder i henhold til lov om miljøstøtte.

Det er selvfølgelig en forudsætning, at miljøstøttelovens målsætning opfyldes, nemlig at den nye produktion er mindre forurenende. Dette kan lade sig gøre, hvis man overgår til en anden måde at udvinde klor på, f.eks. ved kviksølvfri produktion. Hvis Miljøkreditrådet ikke bevilger støtte, må ministeren i henhold til lovens § 11 fastsætte reglerne, så virksomheden kan få støtte.

Ad punkt 3

En af de beklagelige konsekvenser ved dette særlige beslutningsforslag er, at ca. 100 ansatte ved klorproduktionen mister deres arbejde.

Når Folketinget ved en så direkte beslutning gør personer arbejdsløse, forpligter det sig også til at gøre en ganske særlig indsats for disse mennesker.

Der må optages forhandlinger med ØK som ejer af Dansk Sojakagefabrik om omplacering i virksomheden/koncernen, eventuelt med støtte til omskoling, etablering af nye projekter m.v.

Under alle omstændigheder må der tilbydes de ansatte mulighed for omskoling/efteruddannelse med fuld løn.

Dette gælder for de personer, der bliver ramt af nedlæggelsen af klorproduktionen, og som er ansat i virksomheden, når dette beslutningsforslag vedtages.

Ad punkt 4

Nedlæggelsen af klorproduktionen må ikke betyde, at risikoen for uheld forøges, fordi kløren så skal transporteres længere, f.eks. fra udlandet.

Der må derfor laves nye regler for transport af klor, der i væsentlig grad minimerer risikoen for uheld ved transport.